

Traumarevalidatie

Adelante wil leidend zijn en blijven binnen de traumarevalidatie-keten-zorg van Limburg, in de ziekenhuisfase en tijdens klinische, poliklinische en consultaire medisch specialistische revalidatie. Nauwe samenwerking en afstemming met traumatologen en paramedici in de eerste lijn zijn hierbij het uitgangspunt.

Adelante factbook september 2023

Incidentie en prevalentie

Incidentie

In de regio Limburg zijn bijna 6000 ongevalpatiënten per jaar (bron: traumaregistratie van het Netwerk Acute Zorg Limburg (NAZL), rapport over de jaren 2014-2017). In de registratie zitten vooral patiënten die opgenomen zijn in een ziekenhuis.

In 2022 zijn 78 patiënten multi-trauma patiënten overgeplaatst naar een revalidatiecentrum.

Beschrijving van de doelgroep

De leeftijd van cliënten die bij Adelante revalideren na een trauma als gevolg van een ongeval ligt doorgaans tussen 16 en 75 jaar. Kinderen jonger dan 16 jaar helpt Adelante bij de collega's van kinderrevalidatie, als op de betreffende locatie genoeg expertise beschikbaar is.

Bij traumarevalidatie gaat het om cliënten die voor hun ongeval:

- nog zelfstandig functioneerden in de thuissituatie;
- in staat waren zich zelfstandig te verplaatsen (lopend, fietsend en/of autorijdend);
- een actieve dagbesteding hadden.

Onze cliënten hebben meestal één of meer van de volgende aandoeningen:

- een hoog energetisch trauma;
- complex (mono)letsel van armen, benen of bekken;
- een ISS ('injury severity score') van 16 of hoger;
- naast het trauma nog een andere revalidatiediagnose (neuromusculaire aandoening oftewel NMA, reumatische ziekten, neurologische aandoeningen).

Psychosociale omstandigheden of gevolgen maken een interdisciplinaire behandeling noodzakelijk. De revalidatie heeft vaak een complex verloop, met bijvoorbeeld ernstige spierzwakte na een periode op de intensive care, forse conditionele problemen, complexe wondproblemen. Over de revalidatie van cliënten met ernstig schedel-hersenletsel en myelum-letsels of revalidatie na amputatie leest u meer in andere factsheets.

Speerpunten voor de komende vijf jaar

- Alle traumapatiënten passend bij de doelgroep worden in de ziekenhuisfase gezien door een reval-

idatiearts; triage vindt plaats binnen 2 werkdagen, ook indien de patiënt op de IC verblijft. Daarbij kan een triagetool worden gebruikt.

- Adelante doet in de ziekenhuizen mee aan de multidisciplinaire traumabespreking en aan het multidisciplinaire overleg op de IC.
- Alle cliënten worden behandeld volgens een transmuraal zorgpad.
- De opbouw van de fysieke belastbaarheid verloopt via de principes.
- Van 'permissive weightbearing' (geleidelijk opbouwen van de belasting van het trauma).
- Traumachirurgen en trauma-orthopeden zijn op de hoogte van de behandelprincipes die Adelante hanteert bij traumarevalidatie en zij zien Adelante als een voorkeursaanbieder van multidisciplinaire revalidatiebehandeling. Tijdens de klinische revalidatiebehandeling, poliklinische revalidatiebehandeling of consultaire behandeling vindt geregeld multidisciplinair overleg plaats.
- Adelante wil de traumarevalidatieketen steviger positioneren: aanwezigheid bij bijeenkomsten van NAZL (netwerk acute zorg Limburg) zou standaard moeten zijn.
- Adelante pleit voor het Transmurale Trauma Zorg Model (TTZM): traumarevalidatie waarbij geregeld contact is tussen de behandelaars binnen en buiten het ziekenhuis. In dat kader ontwikkelen we de komende jaren een eerstelijns netwerk voor trauma(fysio)therapie.

Innovatie en/of onderzoek

- Scholing ontwikkelen op het gebied van 'Permissive Weight Bearing' (PWB) en dit behandelprincipe verder vernieuwen.
- Revalidatieprotocol ontwikkelen voor trauma van de bovenste extremiteiten (onder meer geborgd in GRASP - 'general reacquisition of arm-hand skills').

eHealth

- Communicatie met eerstelijns zorg.
- Beeldcontact via Teams.

Marktaandeel en kernverzorgingsgebied

Verzorgingsgebied: de traumaregio MUMC+ en aangesloten ziekenhuizen. Adelante werkt ook in een deel van de traumaregio van het Radboud ziekenhuis (poli-klinische revalidatiebehandeling in Venlo na opname in Sint-Maartenskliniek in Nijmegen).

Belangrijkste verwijzers

- Academische ziekenhuizen: MUMC 60%.
- Algemene ziekenhuizen: Zuyderland 30%.

Een klein deel wordt verwezen door huisartsen, GRZ en andere Limburgse ziekenhuizen.

Behandelprogramma's en zorgpaden

- Bekken (in MUMC+; 'fasttrack' evaluatierapport 2015).
- Trauma onderste extremiteiten (OE).
- Trauma bovenste extremiteiten (BE).
- Multitrauma OE en BE.

Transparantie

- Registratie van patiënten.
- Uitkomstmeting.
- USER-P (Utrechtse Schaal voor de Evaluatie van Klinische Revalidatie).
- 6MWLT (6 minuten wandelen).
- TUG ('Timed Up' en 'Go'-test).
- Revalidatiemijlpalen 'permissive weight bearing'.
- DASH ('disability of arm, shoulder and hand').

Overige

Benodigde faciliteiten voor traumarevalidatie

- Oefenzaal, eventueel met zwembad.
- Apparatuur om partieel te belasten.
- Loophulpmiddelen, proefvoorzieningen (bv. orthesen).
- Basis-wondverzorgingsmaterialen.

Benodigde inzet voor traumarevalidatie

- Korte lijnen met trauma-behandelaar en wond-expertise.
- Waar nodig multidisciplinaire revalidatie-inzet in vroege fase (al op de IC).
- Inzet van onder meer geschoolde handtherapeuten, EMDR-geschoolde psychologen, ergotherapeuten, logopedisten, maatschappelijk werk, instrumentmakers en schoenmakers, PWB-behandelaren.

Onderwijs en opleiding

- Traumarevalidatie-cursus: onderwijsactiviteiten voor eerstelijns- en revalidatieteams (binnen en buiten Adelante).
- Stage traumarevalidatie verplicht binnen het opleidingscircuit.
- Etalagestage (samen met dwarslaesie, op meerdere locaties).
- Posters en voordrachten op DCRM ('Dutch congress of rehabilitation medicine').
- Deelname aan bijeenkomsten van NAZL (netwerk acute zorg Limburg).
- Basis cursus Traumarevalidatie voor arts-assistenten.

- Onderwijs in keuzeblok revalidatie voor medisch studenten.
- Onderwijs aan collega-revalidatieartsen tijdens werkgroep Traumarevalidatie (WTR).
- Cursus Traumabehandeling in Revalidatie volgens 'Permissive Weight Bearing Concept': namens Pro Education/Adelante kenniscentrum.
- Cursus ganganalyse: namens Adelante kenniscentrum en ZUYD hogeschool.

Publicaties

- Wijnen BFM, Hemmen B, Bouman AIE, van de Meent H, Ambergen T, Brink PRG, Seelen HAM, Evers SMAA. Cost-effectiveness of an integrated 'fast track' rehabilitation service for multi-trauma patients: A non-randomized clinical trial in the Netherlands. PLoS One. 2019 Mar 22;14(3):e0213980. doi: 10.1371/journal.pone.0213980. PMID: 30901353; PMCID: PMC6430380.
- Hemmen B, Brink PRG. Multitrauma. In: Acute Medical Rehabilitation Textbook. A new approach to understanding Physical and Rehabilitation Medicine. Editors: H.J. Stam (chief), H.M. Buyruk, J.L. Melvin and G. Stucki. Bodrum; ; Volume I (2012) and II (2019).
- G. Meys Ganganalyse en looptraining voor de paramedicus. Bijdrage boek: hoofdstuk 6.3 Revalidatie bij orthopedisch trauma van de onderste extremiteit 6.6 Contracturen. Uitgavejaar 2017 ISBN 9789036813471 Editie 2
- Ten Haaf D, Hemmen B, van de Meent H, Bovend'Eerd T, JH. The Magnitude and Time Course of Muscle Cross-section Decrease in Intensive Care Unit Patients. Am J Phys Med Rehabil. 2017 Sep;96(9):634-638. doi: 10.1097/PHM.0000000000000711. PMID: 28151763.
- Bouman AI, Hemmen B, Evers SM, van de Meent H, Ambergen T, Vos PE, Brink PR, Seelen HA. Effects of an Integrated 'Fast Track' Rehabilitation Service for Multi-Trauma Patients: A Non-Randomized Clinical Trial in the Netherlands. PLoS. One. 2017 Jan 11;12(1):e0170047. doi: 10.1371/journal.pone.0170047. PMID: 28076441; PMCID: PMC5226800.

"Omdat je altijd weer verder moet..."

Medisch programmaleider

Dr. B. (Bea) Hemmen,
revalidatiearts